

Ik lees dus ik begrijp

Mira Wyns (KULeuven)

De leesvaardigheid van jongeren is gedaald volgens de PISA- en PIRLS-onderzoeken (De Meyer, Janssens & Warlop, 2019; Dood, Gubbels & Seggers, 2020; Gubbels, Netten & Verhoeven, 2017). Deze onderzoeken hebben zich vooral gefocust op kinderen. Om die reden heeft deze studie het verband tussen het leesgedrag en de taalvaardigheid van leerlingen uit het zesde middelbaar in Vlaanderen onderzocht.

Het leesklimaat omvat de sociale normen ten aanzien van lezen en de gedragingen waaruit die normen blijken (Stalpers, 2020). Er werd verwacht dat leesklimaat positief zou samenhangen met leesattitude en -plezier. Deze variabelen zouden positief samenhangen met leesfrequentie en -volume, die samen met het lezen van fictie en het lezen op papier positief zouden samenhangen met taalvaardigheid. Om deze hypothesen te toetsen zijn er vragenlijsten afgenomen bij 138 leerlingen.

Pearson- en *Spearman*-correlaties vertonen een significante samenhang tussen leesklimaat en leesattitude en -plezier, die dan weer significant samenhangen met leesfrequentie en -volume. Leesfrequentie en -volume hebben een positieve invloed op de woordenschatkennis, maar niet op begrijpend lezen. Het lezen van fictie vertoont een significant verband met woordenschatkennis en begrijpend lezen.

Volgens een ANOVA-test heeft lezen op papier een positieve invloed op de woordenschatkennis, maar niet op begrijpend lezen.

Een rijkere thuisomgeving staat dus in verband met een positievere attitude over lezen, meer leesplezier en een hogere leesfrequentie. Leerlingen die meer lezen hebben een hogere woordenschatkennis. Leerlingen die meer fictie lezen hebben daarnaast ook een beter leesbegrip. Inzetten op een rijk leesklimaat en graag lezen lijken dus belangrijk om de positieve leesspiraal te bevorderen.

Referentielijst

De Meyer, I., Janssens, R. & Warlop, N. (2019). Leesvaardigheid van 15-jarigen in Vlaanderen. Overzicht van de eerste resultaten van PISA2018.

Dood, C., Gubbels, J. & Segers, E. (2020). PISA-2018. De verdieping: Leesplezier, zelfbeeld bij het lezen, leesgedrag en leesvaardigheid en de relatie daartussen. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

Gubbels, J., Netten, A. & Verhoeven, L. (2017). Vijftien jaar leesprestaties in Nederland. PIRLS-2016. Radboud Universiteit, Behavioural Science Institute.

Stalpers, C. (2020). *De leeswereld van jongeren en jongvolwassenen*. Amsterdam: Stichting Lezen.